

[eu och facket]

Bemanningsföretag hoppas på hjälp från EU

Arbetsgivarorganisationen Bemanningsföretagen anmäler Sveriges regering till EU-kommissionen. Anledningen är att regeringen inte vill lagstifta om förbud mot hinder för uthyrning av arbetskraft.

Tidigare i höst presenterade regeringen ett lagförslag som ska införliva EU:s bemanningsdirektiv i svensk lagstiftning. Direktivet skulle ha varit infört i svensk lag senast den 5 december 2011. EU-kommissionen har hotat att dra Sverige inför EU:s domstol för att direktivet inte införts.

Bemanningsdirektivet innebär i korthet att lika villkor ska gälla för inhyrd arbetskraft som för anställda i kundföretaget, den så kallade likabehandlingsprincipen. Direktivet innehåller också bestämmelser som ska undanröja förbud och andra hinder för uthyrning av arbetskraft, såväl i lagstiftning som i kollektivavtal. Bemanningsföretagen kallar detta "hinderprövningsprincipen".

Redan när lagförslaget presenterades så hotade Bemanningsföretagen, som numera är en del av Almega, att driva frågan till EU-domstolen. Anledningen är att det svenska lagförslaget inte införlivar direktivets artiklar 4.1 och 10, som är

de delar av direktivet som slår fast att hinder för bemanningsverksamhet ska undanröjas.

I ett pressmeddelande skriver Bemanningsföretagen att "regeringens underlåtenhet att införliva artiklarna 4.1 och 10 utgör ett fördragsbrott, vilket bäddar för att Sverige kommer att fällas i EU-domstolen".

– Vi tycker att regeringen försöker införliva bemanningsdirektivet i svensk lag på ett felaktigt sätt. I förslaget till ny lag finns egentligen bara halva EU:s direktiv med. Det saknas skrivningar om att hinder mot uthyrning inte får vara omotiverade, och det finns heller inga regler om hur hinder mot uthyrning ska kunna prövas i exempelvis en domstol, säger Henrik Bäckström, förbundsledare hos Bemanningsföretagen.

Anmälan till EU-kommissionen sammanfaller med att riksdagens trafikutskott ska behandla den proposition som ska införliva EU:s bemanningsdirektiv i svensk lagstiftning.

Henrik Bäckström räknar med att EU-kommissionen nu kommer att reagera på Bemanningsföretagens anmälan inom några veckor. Om kommissionen tycker det finns fog för arbetsgivarorganisationens kritik kan svaret bli allt från att inleda en diskussion med regeringen till att stämma regeringen till EU-domstolen för fördragsbrott.

Gösta Torstensson

Bli med i Folkrörelsen Nej till EU:s Fackliga Nätverk

Lavaldomen och EU:s utstationeringsdirektiv visar att EU är ett allvarligt hot mot den svenska arbetsmarknadsmodellen med konflikträtt och kollektivavtal, eller med andra ord ett grundskott mot de landvinningar som svensk fackföreningsrörelse gjort de senaste hundra åren.

Lissabonfördraget, den nya EU-grundlagen, innebär inget skydd för de fackliga rättigheterna såsom det hävdas från LO-ledningen och andra EU-entusiaster. Tvärtom så innebär Lissabonfördraget i praktiken att Lavaldomen och andra antifackliga EU-domar grundlagsfästs.

Och, som vanligt i EU-sammanhang, det kommer mera. Nyligen presenterade EU-kommissionen ett lagstiftningsförslag om utövändet av rätten att vidta kollektiva åtgärder i samband med gränsöverskridande tjänstehandel.

”Det här är ett hot mot hela vårt förhandlings-system. Jag förutsätter att den svenska regeringen kommer att säga nej då detta ska behandlas av Europeiska rådet”, säger LO:s ordförande Wanja Lundby-Wedin.

För att bjuda motstånd mot denna förödande utveckling har Folkrörelsen Nej till EU initierat ett tvärfackligt nätverk, Folkrörelsen Nej till EU:s Fackliga Nätverk. Det är öppet för dig som är fackligt aktiv [eller bara medlem] och EU-kritisk. Det kostar ingenting och du behöver inte vara medlem i Folkrörelsen Nej till EU [men det är inget hinder].

Nätverkets syfte är utbyte av information, kunskapsuppbyggnad samt att anordna och samordna olika aktiviteter. Nätverket har startat som en mejlgrupp för informationsspridning genom ett digitalt nyhetsbrev. Vi finns också som en grupp på Facebook med för tillfället 578 medlemmar. Nätverket har också kontakt och samarbete med andra fackligt inriktade EU-kritiska organisationer, såsom Fagbevaegelsen Mod Unionen i Danmark, Trade Unionists Against the EU Constitution i England, och Nei til EU:s Faglig utvalg i Norge.

Nätverket administreras av Gösta Torstensson, Folkrörelsen Nej till EU [arbetsplatsombud i Kommunal]. Du som vill bli med i nätverket mejlar gosta.torstensson@nejtill.eu.se.

Eva Anderzon, Kommunalarbetareförbundet
Jan-Erik Gustafsson, Fackförbundet ST
Jannika Fahlander, Handelsanställdas Förbund
Jannis Konstantis, Fackförbundet Seko
Kent Wahlberg, Livsmedelsarbetareförbundet
Maria Pohn, Vårdförbundet
Mats Norrstad, Lärarförbundet
Pie Blume, Fackförbundet Unionen
Minna Pyykölä, Journalistförbundet
Patrik Ljunggren, Transportarbetareförbundet
Peter Lilja, Industrifacket Metall
Rolf Axelsson, Hamnarbetareförbundet
Magnus Renman, Fackförbundet GS
Lars Lundberg, Byggnadsarbetareförbundet
Marcus Carlstedt, Lärarnas Riksförbund
Rolf Gustavsson, Svenska Lokförararföreningen SLFF
Christel Niby, Fastighetsanställdas Förbund

EU vill försämra villkoren för löntagarna

Allt fler lokala avtal håller på att bryta sönder kollektivavtalssystemet i Europa och gula fackföreningar växer fram. Den varningen kommer från TCO:s EU-expert, Thomas Jansson.

– I Grekland blir det vanligare att företag sluter avtal med löntagarorganisationer som lägger sig på lönenivåer under de fackliga avtalens. Det undergräver hela förhandlingssystemet och nu är samma sorts avtal på väg i Spanien, säger Thomas Jansson till tidningen Arbetet och konstaterar att det finns en påtaglig risk att det blir samma utveckling i ännu fler länder.

När de länder som drabbats hårdast av eurokrisen har förhandlat om så kallade nödlån är kraven från trojkan [EU-kommissionen, Europeiska centralbanken och Internationella valutafonden] decentraliserade löneförhandlingar och flexibla anställningsformer.

I Grekland har de nationella politikerna tvingats till enorma nedskärningar i offentlig sektor och stora förändringar i avtalssystemet. Lättare att säga upp. Större möjligheter att anställa unga billigare. Lönerna har sänkts med cirka en femtedel. Ytterligare en lönesänkning för offentliganställda med 12 procent övervägs. Arbetstiden har förlängts med två timmar och det finns förslag om 6 dagars arbetsvecka. Fackliga förhandlingsmöjligheter beskärs när sektorsavtal blir företagsavtal.

I Spanien, för att ta ett annat exempel, har en stor arbetsmarknadsreform genomförts utan överenskommelse med facket. Det har blivit billigare att säga upp. Lättare för företagen att förlägga arbetstiden samt att förkorta den. Öppnare anställningsformer har införts. Ökade möjligheter att teckna företagsanpassade lokala avtal. Nytt avtal för företag med mindre än 50 anställda gör det enklare att göra sig av med anställda, Om parterna inte kommer överens om ett nytt kollektivavtal förlängs det gamla automatiskt.

– Krisen har drabbat oss oerhört hårt. Arbetslösheten är skyhögt på grund av den neoliberal politik som förs. En tredjedel på arbetsmarknaden har endast tillfälliga jobb och fackets medlemstal sjunker. Staten sätter sig över de uppgörelser, vilket är ett demokratiskt problem, säger Yolanda Morin, från CCOO, en av flera fackliga centralorganisationer i Spanien, till Arbetet.

I eurokrisens spår har det under de senaste två åren skett en radikal expansion av EU:s inflytande över hela den ekonomiska politiken i medlemsstaterna. Och den konkreta politiken har en tydlig nyliberal prägel.

EU-kommissionen har till exempel upprättat en resultattavla där löner och villkor på arbetsmarknadens jämförs. TCO:s Thomas Jansson ser resultattavlan som ett hot eftersom EU:s roll inte är att påverka kollektivavtal mellan fackföreningar och arbetsgivare.

– De går in och sätter en norm på hur lönebildningen ska ske. Det är allvarligt eftersom det påverkar parternas självständighet, säger Thomas Jonsson.

EU:s norm säger att det är bättre med lokal än central lönesättning och syftet med resultattavlan är en ”harmonisering” nedåt.

EU:s ledare pratar och skriver om ”struktur-reformer” och ”avregleringar”, som viktiga led i EU:s krishantering. Vad det handlar om i praktiken är att man vill försämra villkoren för löntagarna och deras fackliga organisationer. I Grekland har exempelvis en lag antagits som säger att företagsavtal ska väga tyngre än branschavtal. Nu sker samma utveckling i Spanien. I Spanien har exempelvis lagändringar gjort det möjligt att sänka lönerna utan förhandlingar med facket. I Grekland och Italien likaså.

COO:s avtalssekreterare Vincenc Rocosa beskriver det som att den ”sociala dialogen” i Spanien är mer eller mindre död.

– När förhandlingsvägen stängs så finns det inte mycket annat att göra än att gå ut på gatorna, säger han.

Där har grundidén varit att kollektivavtalen är golvet med den allra lägsta lönen i de olika branscherna. Efter en lagändring är situationen omvänd. Företagsavtal gör det möjligt att betala lägre än den centrala uppgörelsen.

– Och överenskommelsen behöver inte ske med en fackförening. Det räcker med att de gör upp med en förening eller liknande, säger Camil Ros, avtalssekreterare på centralorganisationen UGT i Katalonien.

Enligt FN-organet ILO bryter denna typ av företagsavtal mot de konventioner som ska trygga fackets rätt att organisera sig och förhandla. I år ägnar ILO:s expertkommitté en stor del av sin årsrapport för att varna för utvecklingen i Grekland.

Gösta Torstensson

EU:s krishantering styrs av "tokstollar"

Den europeiska valutaunionen EMU har utvecklats till ett dyrbart experiment. Längesåg det ut att gå bra, och EMU fick nya medlemmar. Men bakom en fasad av hygglig tillväxt växte underskott, obalanser och ekonomiska bubblor. När den stora finanskrisen bröt ut hösten 2008 kom spänningarna mellan och inom EMU:s medlemsländer upp till ytan. Stefan de Vylders nya bok "Eurokrisen" är en skakande skildring av vad som gått snett med det politiska prestigeprojektet EMU.

Enligt Stefan de Vylder råder det ingen tvekan om att EMU var en felkonstruktion redan från början.

– Ekonomer brukar ställa upp ett antal krav som ska vara uppfyllda för ett välfungerande valutaområde. Länderna ska gå i ungefär samma takt när det gäller utveckling, konkurrenskraft, inflation och produktivitet, på lång sikt också demografi. Arbetskraften behöver vara någorlunda rörlig och det bör finnas utjämningsystem som omfördelar resurser inom valutaområdet. EMU var aldrig en sådan region.

När euron infördes trodde många att den överstatliga valutan skulle leda till att medlemsländernas ekonomier blev mer lika varandra. Istället har det motsatta hänt, menar Stefan de Vylder.

– Hela valutaunionen har en gemensam ränta. Det betydde att länder där de ekonomiska hjulen snurrade fort blev räntan för låg – vilket gjorde det jättebilligt att låna och investera – och i länder som behövde stimuleras blev räntan för hög.

– Priser och lönerökade alldeles för snabbt i Syeuropa under åren fram till krisen. Den låga räntan bidrog till att blåsa upp fastighetsbubblor i Irland och Spanien, säger Stefan de Vylder.

Hela EU:s krishantering bygger på en felaktig analys av vad som är problemet. Ungefär så kan man sammanfatta Stefan de Vylders kritik.

– Den dominerande förklaringen har varit att krisen beror på en ansvarslös finanspolitik; att regeringar och den offentliga sektorn har levt över sina tillgångar. Så ser inte jag det. Finanskrisen 2008 var ju ett uttryck för att privata kapitalströmmar undergrävde den ekonomiska stabiliteten. I Europa var det inte stater som skapade bostadsbubblan i Spanien och Irland, det var

privat kapital från bland annat Tyskland som strömmade dit och gav upphov till de problem som vi ser idag, säger Stefan de Vylder.

– Men tokstollar i EU trodde att det var budgetfrågor och finanspolitik som var det enda problemet. Tror man det blir också receptet att skära ned och strama åt ekonomin. Men i en kris fungerar det kontraproduktivt, problemen förvärras. Det är vansinne, vansinne!

Tonvikten i Stefan de Vylders bok ligger på en analys av orsakerna till valutaunionens kris och på den bedrövliga krishanteringen. De ekonomiska effekterna ser vi redan i form av en stor och växande arbetslöshet inom nästan hela Europa. I krisländerna börjar valet stå mellan medlemskap i EMU och bevarat folkstyre.

– Historien om spruckna valutaunioner säger oss att de som kommit med domedagsprofetior ofta har överdrivet problemen. Jag hoppas verkligen på att EMU upplöses, för nu kör vi Europa i botten. Det är min övertygelse.

Gösta Torstensson

Fackföreningarna försvagas i Spanien

Vid sidan av svängremspolitik med nedskärningar och skattehöjningar består EU:s krispolitik av så kallade strukturreformer, en populär samlingsbeteckning för avregleringar, privatiseringar, urholkade trygghetssystem och försvagad arbetsrätt.

I Spanien, ett av euroområdet krisländer, har det blivit ännu lättare för arbetsgivarna att sänka lönen under kollektivavtalet.

– Under diktaturen hade vi ett system som är väldigt likt det vi har nu, säger Vicenc Rocosa, avtalssekreterare för den fackliga centralorganisationen COOO, till tidningen Arbetet.

På kort tid har maktbalansen förändrats kraftigt i Spanien i eurokrisens spår. Sedan 2010 har de offentliganställda inte fått några löneökningar alls. I juli beslutade regeringen att ta bort extralönen som skulle betalas ut i juli. I Spanien betalas vanligtvis extralöner ut till sommaren och juli, delvis som en motsvarighet till våra semester-tillägg.

Nya lagar har förändrat villkoren för relationerna på arbetsmarknaden.

I Spanien är kollektivavtalet branschens golv, den lägstanivå ingen ska kunna tjäna mindre än,

oavsett om du är med i facket eller inte. Det är grundregeln. Men i artikel 82 i arbetsmarknads-lagstiftningen formuleras undantagen. För om de anställda och företaget kommit överens har det sedan tidigare varit möjligt att betala sämre än kollektivavtalet. Om de anställda sade nej gick företaget till ett råd där fack, arbetsgivare och regeringen ingår. Rådet föreslog om lönerna borde sänkas eller inte, men det vara bara en rekommendation.

Det nya, som hände nyligen, är att rådet från och med nu har fått beslutsrätt.

– Det betyder att om högerregeringen och arbetsgivaren kommer överens har de en majoritet i rådet. Lönerna kan därmed sänkas utan att vi kan göra något åt det, säger Vicenc Rocosa.

En annan förändring som gjorts för att pressa löner och kringgå avtal är att sänka nivån för dem som tjänar mer än kollektivavtalet. De lönerna sätts enligt separata, individuella avtal. Men sedan februari, då lagen ändrades, kan företagen ta bort all lön som är högre än vad som står i kollektivavtalet.

Men än är kampen inte över. Nyligen gick de båda stora fackliga centralorganisationerna COOO och UGT ut med att det kan bli generalstrejker i november.

– Hela förhandlingssystemet håller på att förstöras. Lönerna sätts över våra huvuden, säger Vicenc Rocosa.

Gösta Torstensson

Folkvald – det låter sååå 1976

Den socialdemokratiska ledningens Affärsplan för Sverige på DN-debatt väckte lika delar indignation och löje. Men affärsplan är så mycket större och värre än bristande fingertoppskänsla hos partiets mediekommunikatörer. I världens typ mest avreglerade land, är det inte logiskt att det som förr kallades politik devalveras till affärsplan?

I det nya numret av den socialdemokratiska idétidskriften Tiden beskriver Daniel Suhonen och Felix Antman Debels under den oroande rubriken ”När kapitalet fick partibok” den miljö jag tror har framfört det socialdemokratiska missfostret Affärsplan. Det handlar om hur eliterna inom arbetarrörelsen och näringslivet smält samman och hur det äktenskapet från helvetet hotar demokratin. Förr möttes de som

motparter vid förhandlingsbordet. Nu lobbar de tillsammans på samma mingelparty.

Näringslivet betalar inte längre bara borgare utan också socialdemokratiska partitoppar/debatörer som rekryteras för att öppna och smörja marknader åt kapitalet. Näringslivet som via PR-byrån Prime slussade 500.000 kronor om året till tankesmedjan Arena, liksom pengar till före detta SSU-ordföranden Niklas Nordström, ville förstås ha avkastning på sin investering, (det så kallade Primegate som Aftonbladet avslöjade 2010). Intresset ljuger som bekant aldrig och det är knappast samhällsintresse som vägleder dem som Suhonen och Antman Debels kallar ”dubbel-agenter” som Erik Åsbrink/Goldman Sachs, Björn Rosengren/Kinnevik, Tomas Östros/Bankföreningen, Tomas Bodström/Pysslingen eller Widar Andersson/Academedia.

På DN-debatt (2012-10-02) väcker Suhonen och Antman Debels frågan om kongressen 2013 kommer att vara ren från ombuds-män med dubbelagenda och fri från motioner dikterade av riskkapitalets intresse att värna vinst i välfärden?

Men jag undrar också hur den nya affärsplanen, förlåt partiprogrammet, kommer att påverkas av att kapitalet fått partibok. 2001 togs påpassligt portalparagrafen bort – att bestämmande över produktionen ska ligga i hela folkets händer – och tidsenligt sitter i dag en Wallenbergman i programkommissionen. Pär Nuder, som bland annat är rådgivare åt Wallenbergs maktbolag EQT och sitter i styrelsen för EQT-ägda Swedegas drog förra året in 12,6 miljoner då han hjälpte partikamraten Jan-Emanuel Johansson sälja sitt kritiserade välfärdsimperium Svensk samhällsutveckling AB för 223 miljoner.

Då partiet rasat från folkrörelse till pr-maskineri, varför inte kalla sossarna för affärsrörelse rakt av, samhälle låter omodernt, företag är fräschare, och folkvald är så 1976 – varför inte entreprenör? Jag måste påminna om att Olof Palme sålde sina aktier i familjeföretaget MEA inför partiledartillträdet.

Kort sagt, på ren nysocialdemokratiska så har ledningen sabbat partiets varumärke rejält. Och för er som hävdar att sammansmältningen mellan sosse- och näringslivseliten är en icke-fråga så undrar jag om det inte är problematiskt att symbiosen aldrig leder till att en näringslivstopp blir LO-aktivist?

Ann-Charlott Altstadt

De privata jättarna måste stoppas

De riskkapitalägda jättarna håller rasande snabbt på att koppla greppet om Sveriges skolor, vård och omsorg i en utveckling där starka vinstintressen snabbt förvrider verksamheterna från en fördelning efter behov till en fördelning efter plånbokens tjocklek.

Trots vissa eftergifter, som krav på öppna böcker samt att kommuner ska få rätt att nagga den fria etableringsrätten i kanten, bidde den socialdemokratiska partistyrelsens förslag ”en tumme”. Desto viktigare är det att alla som vill försvara den gemensamma välfärden står fast vid LO-kongressens krav på en non profit-princip, i syfte att öka trycket på såväl S som alla politiska partier.

Det finns ingen tid för ineffektiva krav som ger fritt fram för vinster i hopp om att dessa kan begränsas av öppen redovisning och svårkontrollerade kvalitetsregler. Enligt S-förslaget ska dessutom kvalitetskraven, inklusive mätmetoder och system för uppföljning, formuleras som en ”etisk kod” i ett socialt kontrakt med de vinstdrivande skol- och vårdbolagen.

Det innebär en historisk legitimering av vinstintresset. Som Lena Sommestad påpekat bärs förslaget om ”nationella kvalitetslagar” i allt väsentligt upp av marknadsliberala idéer, ”i tydlig konflikt med de värden som socialdemokratin historiskt har hävdad”. Idén om etiska koder är enligt vår mening lika naiv som om räven ges fritt tillträde till hönsgården mot ett löfte om att bli vegetarian.

De etiska principer som redan finns i till exempel Hälso- och sjukvårdslagen är oförenliga med kommersiella intressen, med krav på att ”den som har det största behovet av hälso- och sjukvård skall ges företräde till vården.” Detta stämmer som professor Göran Dahlgren påtalat illa med att nio av tio verksamhetschefer i vårdvalets Stockholm anser att de måste premiera korta besök, dvs att lönsamhetskrav överordnas patientens behov av vård.

Med ett ja till vinstdrivande bolag ges också grönt ljus till den snabba segregeringen i Sveriges skolor och de hutlösa planer som smids av till exempel Peje Emilsson och Stefan Stern i äldreomsorgsbolaget Silfver Life om att tjäna pengar på gräddfiler.

Enligt Tobias Baudin fortsätter LO:s arbetsgrupp att diskutera hårdare krav på låga tak för vinstuttag, i stil med den ovanliga aktiebolagsformen ”med särskild vinstbegränsning” [statsskuldräntan plus en procent], eventuellt kombinerat med regler mot räntesnurror, hyra och köp av tjänster med saltade räkningar från närstående företag och förbud mot klipp vid vidareförsäljningar.

Men varför föreslå något som kräver en ny kostsam övervakningsapparat? Om syftet är att sätta stopp för vinstdrivande bolag kan detta göras med enkla regler som, liksom för Norges skolor, endast tillåter en ideell sektor utöver en demokratiskt styrd välfärdssektor i egen regi.

LO-kongressen väckte förhoppningar om att LO äntligen är berett att ta en strid. ”Non profit” måste innebära ett klart förbud mot vinstdrivande bolag, som kombineras med en plan för att återta driften i offentlig regi. ”Non profit” är inte ”some profit”.

Det är nu fajten måste tas för en Lex Carema, som i likhet med Olof Palmes Lex Pysslingen 1985 sätter stopp för alla riskkapital- och vinstdrivande bolag som Carema, Attendo, Academia. Om inte väntar en alltmer segregerad och söndertrasad ofärd där medborgarrätt heter pengar.

Hotet om nedläggningar måste tillbakavisas med en beredskap att återta alla verksamheter som finansieras av skattebetalarna i egen regi. Med ett stopp för vinsterna finns det redan en bred marginal för upprustning. Med kamp för en rejäl upprustning och makt åt de anställda och brukarna kan också en verklig valfrihet garanteras. Det är behoven som ska styra.

**Göran Gustavsson med flera
i Nätverket Välfärd utan vinst**

**Stöd Folkrörelsen
Nej till EU:s
kampanjfond. Sätt
in ett valfritt be-
lopp på plusgiro
603 95 78 – 7.**

Tror Nordström på demokrati?

I tidningen Dagens Samhälle nr 32 kunde man läsa att Kommunals ordförande Annelie Nordström inte tror på LO-kongressens beslut angående att förbjuda vinster i välfärden [”Tror inte på non profit-företag”]. Vi blir både förvånade och upprörda över detta uttalande.

Det är ett angrepp mot demokratin när man som ordförande tar sig rätten att strunta i fattade demokratiska beslut. Det ger också signalen till alla förtroendevalda inom arbetarrörelsen att om man inte gillar ett demokratiskt fattat beslut också kan verka för något helt annat. Kongresser som är arbetarrörelsens högsta beslutande organ är till för att följas, annars är risken uppenbar för total oenighet [anarki].

Det är riktigt att Kommunals förbundsledning uppmanade Kommunals LO-kongressombud att avslå motionen om förbud för vinster i välfärden och om att riva upp lagen om valfrihet (LOV). Vi var då många LO-kongressombud från Kommunal som reagerade starkt på denna uppmaning och aviserade att vår ståndpunkt är att bifalla motionen i sin helhet.

Efter debatten på kongressen kunde ordföranden konstatera det högsta bifallsropet under hela kongressen.

Det var så öronbedövande så att ingen begärde votering.

SVENSKA FOLKET UTTALAR SITT STORA STÖD i undersökningar då 80 procent säger nej till vinster i vård, omsorg och skola. Skulle vi fråga Kommunals medlemmar hur de ser på vinster i välfärden så är det vår övertygelse att fler än 80 procent av medlemmarna skulle säga nej till att företag tjänar pengar på gamla, sjuka och barn.

Annelie Nordström lyssnar på medlemmarna säger hon. Det gör vi också! Och hör hur medlemmarna vittnar om sämre anställningsvillkor, minskad bemanning med cirka 10 procent och ständiga effektiviseringar.

Annelie Nordström skyller på politikerna som lägger ut verksamheterna på entreprenad och att man inte ställer tillräckligt höga kvalitetskrav. Riskerna med konkurrensutsättningen är just det, att företagen lägger sig lågt för att skapa en högre vinst. Denna vinst får Kommunalmedlemmar arbeta ihop till de riskkapitalbolag som gör årliga

vinster på cirka 15 procent.

Annelie Nordströms och Kommunals uppgift är att arbeta för konkurrensneutrala avtal och vi kan konstatera att det finns mycket att önska i denna fråga. De medlemmar som i dag arbetar inom den privata välfärden skulle många gånger vilja komma tillbaka till den offentliga arbetsgivaren och till bättre avtalsvillkor. Det är vad vi hör när vi pratar med medlemmarna. De behövs i välfärden även om privata företag begränsas. Brukarna betalar vinsterna med sämre välfärd – så kan det inte få fortsätta.

KOMMUNAL SKÅNE MOTIONERADE TILL LO-distriktet i Skåne 2012 och fick igenom följande att-satser:

- Att LO-distriktet i Skåne väcker opinion och driver frågan om att skattepengar inte ska gå till vinstdrivande företag inom välfärden i skola, vård och omsorg och
- Att LO-distriktet i Skåne anordnar en informationskampanj om välfärd utan vinstintresse fram till nästa val.

På Kommunals kongress 2010 antog kongressen följande att-satser.

- Att förbundet ska ta upp en aktiv kamp mot fortsatt konkurrensutsättning och för en återdemokratisering och utbyggnad av offentliga sektorn,
- Att ge förbundsstyrelsen i uppdrag att utarbeta en plan för kampen, på kort och lång sikt, gärna i samarbete med andra delar av fackföreningsrörelsen och brukarorganisationer och gärna utifrån exempel från Norge och Trondheimsmodellen.

Vår fråga till Annelie Nordström är: Är det inte din uppgift som ordförande för Kommunalarbetareförbundet att verka för de demokratiskt fattade beslut som Kommunals kongress antog 2010 och LO-kongressen 2012, eller kan man fritt välja?

Vi lovar Kommunals och LO:s medlemmar att göra allt för driva opinion mot att man ska tjäna pengar på gamla, sjuka och barn och att verka för LO-kongressens beslut i denna så viktiga framtidsfråga.

**Dan Gabrielsson
AnnKatrin Eneblom
Jimmy Runesson
Majlene Ahlgren**

[Samtliga är ordförande i olika LO-distrikt och i de flesta fall medlemmar i Kommunal.]

ST-styrelse säger nej till euroländernas finanspakt

TCO har av regeringen utsetts till remissinstans när det gäller regeringens förslag att Riksdagen ratificerar "Fördraget om stabilitet, samordning och styrning inom ekonomiska och monetära unionen". Enligt regeringens förslag innebär ett ratificerande av förslaget att Sverige ger sitt stöd för den ekonomiska politik som föreslås i fördraget för euroområdet, och de länder utanför euroområdet som förklarat sig villiga att ansluta sig till denna politik [man får förmoda att regeringen anser att även Sverige ska följa en liknande politik].

Den ekonomiska politik som föreskrivs i fördraget innebär att ländernas offentliga finanser ska vara i balans eller uppvisa ett överskott ["på medellång sikt"]. En sådan politik i Europa under nuvarande kris inom euroområdet, samtidigt åtstramning av privat och offentlig konsumtion, är en politik för fördjupad kris och arbetslöshet. Att i ett läge där bankernas tidigare utlåning stramas åt på grund av för låg ränta i EU:s krisländer, vilket drar ned den privata sektorns investeringar och konsumtion, även skära ned offentliga sektorns utgifter istället för att kompensera för den fallande privata efterfrågan, kommer bara att förvärra krisen.

VIDARE INNEBÄR DE EKONOMISKA OBALANSERNA inom Europa när det gäller bytesbalans, att länder med bytesbalansöverskott måste expandera sin efterfrågan för att bytesbalansunderskotten ska kunna reduceras i underskottsländerna. En merkantilistisk politik där alla länder för en ekonomisk politik som siktar till överskott är naturligtvis inte möjlig. Överskottsländer som till exempel Tyskland, Kina och Sverige har till och med fått kritik av IMF för sina stora överskott, som bidrar till obalanserna i världsekonomin.

Med den föreslagna finanspakten, där det bara blir tillåtet att lägga budgetar som är i balans eller ger ett överskott [i över- liksom underskottsländer], blir det omöjligt att föra en nödvändig expansiv politik inom offentlig sektor, i en situation där luften gått ur den privata sektorn.

Europafacket försöker mobilisera motståndet mot den rådande nedskärningspolitiken och EPSU har tillsatt en "anti-austerity group" för att utforma en kampanj mot åtstramningspolitiken.

Och vi anser att ST inom EPSU och TCO inom Europafacket bör ge sitt stöd till detta motstånd mot den förda ekonomiska politiken.

Mot ovanstående bakgrund anser Avdelningsstyrelsen inom universitets- och högskoleområdet att TCO i sitt remissvar avvisar regeringens förslag till Riksdagen att Sverige ska stödja den ekonomiska politik som förespråkas i fördraget.

Med vänliga hälsningar

Janne Backlund och Kjell Nilsson
På uppdrag av Avdelningsstyrelsen för ST
inom universitets- och högskoleområdet

Bemanningsbranschens sociala pris

LO har presenterat en ny rapport om de bemanningsanställdas sociala verklighet. Rapporten förmedlar bilder från både arbetsliv och vardagsliv, och det är en mörk bild som tecknas.

Personaluthyrning ökar bland LO-grupper. När uthyrningen av arbetskraft blev laglig för 20 år sedan var tanken att det skulle användas vid tillfälliga behov. Men vi ser nu att bemanningen blir permanent för vissa grupper. Dessutom har bemanningsföretag blivit ett instrument för att byta ut personal i kundföretagen. Den utvecklingen bekymrar oss, säger LO:s avtalssekreterare Torbjörn Johansson.

AV LOS RAPPORT FRAMGÅR ATT MÅNGA bemanningsanställda upplever sämre arbetsmiljö. Olycksfrekvensen bland bemanningsanställda är också högre än bland samtliga anställda. Många uthyrda berättar att deras arbetsuppgifter är tyngre och mer monotona.

– Arbetsgivarna hävdar ofta att uthyrd personal föredrar omväxling och nya arbetsplatser. Men vår undersökning visar tvärtom att nio av tio bemanningsanställda helst skulle vara direkt anställda av kundbolaget. Många som hyrs ut vittnar om en ryckighet i livet när nya arbetstider, scheman, arbetsplatser, resor och arbetskamrater väntar från vecka till vecka, säger Torbjörn Johansson.

Med rapporten hoppas LO starta en debatt om arbetslivets villkor. Genom jobbet måste alla kunna växa, utvecklas och berikas – även de som hyrs ut.

Gösta Torstensson

Privatisera inte vattentjänster

Vatten är människans viktigaste livsmedel. Men för privatiseringsfundamentalister och Trojkan [EU-kommissionen, EU:s centralbank och Internationella valutafonden] är inget heligt längre. Trojkan kräver nu av Sydeuropas krisländer som villkor för att få s.k. räddningslån att de ska sälja ut allmänna tillgångar som vattenverk, energiverk mm. Den offentliga skulden i länder som Grekland, Portugal, Irland, Spanien, Italien används som ren utpressning av det internationella bankkapitlet representerat av Trojkan för att driva igen om privatiseringar och förstörelse av välfärdssystemen. Det är samma politik som IMF och Världsbanken i strukturella anpassningsprogram praktiserar för att kontrollera fattiga länder.

I mitten av maj fick vice ordföranden i EU-kommissionen och kommissionären för ekonomiska och valuta frågor Olli Rehn ett brev från 21 frivillig organisationer specialiserade på att försvara vattentjänster som en mänsklig rättighet, bland dem *Água é de todos* [Portugal], Berliner Wassertisch, Blue Planet Project, Corporate Europe Observatory, European Federation of Public Service Unions [EPSU], Food & Water Europe, Ingenieros Sin Fronteras [Spanien], Italien Forum on Water Movements, Movement 136 [Grekland].

I brevet konstaterar organisationerna att Trojkan "har varit ansvarig för att sätta lånevillkoren för Grekland, Portugal och andra länder som mottagit räddningslån för att minska den offentliga skulden." De säger att "lånevillkoren som har häftigt kritiserats för att lägga tyngdpunkten på att skära i de offentliga budgeterna, i fallen Grekland och Portugal omfattar en långtgående privatisering av allmän infrastruktur, inklusive vattenverk". Organisationerna menar att sådana villkor för en privatisering är fullständigt oacceptabla och allvarligt underminerar rätten till vatten.

De konstaterar att EU-kommissionen har insisterat på en privatisering av vattenanläggningar, men samtidigt att detta tycks våldföra sig på EU:s förmodade neutralitet i frågan om samhällsliga vattentjänster skall ägas och drivas i privat eller allmän regi. I Lissabonfördragets artikel 345 står det nämligen: "Fördragen

skall inte i något hänseende ingripa i medlemsstaternas egendomsordning".

Organisationerna hävdar att genom att Trojkan påtvingar medlemsstater en privatisering av vattenverk och tjänster bryter EU mot sin egen lagstiftning och subsidiaritetsprincipen. Brevet till Rehn slutar med att organisationerna kräver att EU-kommissionen garanterar och avstår från att använda lånevillkor som utpressning för att privatisera vattenverk i Grekland och Portugal eller vilket annat land som helst som kan tvingas till förhandlingar med Trojkan.

I ett svar från EU-kommissionen i slutet av september bekräftar Olli Rehn att EU-kommissionen gjort privatisering av vattenverk som ett avsiktligt villkor för att räddningslån skall beviljas. Food & Water Europe och EPSU har därför på nytt skrivit till Olli Rehn och begär att Rehn stoppar alla försök att påtvinga privatisering. De skriver att "Kommissionen trycker på för privatisering utan att ta hänsyn till faktum att privatiseringar i Europa eller övriga världen inte har levererat de resultat som utlovats". De nämner att Paris, sätet för de gigantiska vattenbolagen Veolia och Suez, har 2010 återkommunaliserat vattenverken, Nederländerna antog en lag 2004 som förbjuder privatisering av vattentjänster, och att Italiens konstitutionsdomstol, bl.a. efter en folkomröstning under Berlusconi-regimen, utdömt varje försök till privatisering av vattentjänster som oförenlig med Italiens grundlag.

I Trojkans pågående villkorsförhandlingar med Grekland liknar det hela närmast en fars. Den 31 oktober röstade det grekiska parlamentet efter att ha behandlat paragraf för paragraf med smal majoritet igenom en privatiseringslag som ger den till Trojkan följsamma tre-koalitionsregeringen större möjligheter att privatisera allmänna infrastrukturanläggningar.

Grekland hoppas kunna få in 3,5 miljarder euro på att privatisera vatten- och energitjänster i statskassan. Men David Hall, som är chef för forskningsenheten vid Public Service International Research Unit vid University of Greenwich, säger: "I själva verket finns det ett mycket starkt offentligt motstånd mot att privatisera vattentjänster, och dessutom ett ännu starkare motstånd mot erfarenheterna av det". Han tillägger att "det finns inga som helst bevis eller stöd för att den vitta och brett spridda uppfattningen att den privata sektorn är mer effektiv" än den offentliga.

Jan-Erik Gustafsson

Lönedumpning inom livsmedelsindustrin

På Nya Svenskt Fågelkött's slakteri i Håkanstorp utanför Vara arbetar inhyrda arbetare från ett litauiskt bemanningsföretag, utan att omfattas av svenskt kollektivavtal. Ett klockrent fall av lönedumpning, anser Svenska Livsmedelsarbetareförbundet.

– Vi har fått kännedom om att den litauiska arbetskraften jobbar på villkor som inte är förenliga med det kollektivavtal som ska finnas, säger Mikael Löthén från Svenska Livsmedelsarbetareförbundet till Sveriges Radio i Skaraborg.

Nya Svenskt Fågelkött AB ägnar sig huvudsakligen åt slakt av värphöns. Efter slakten fryser företaget hönsköttet in för att sedan sälja det vidare på export. Slakteriet i Vara är ett av två i Sverige som tar emot hönskött.

KAJSA-LIZA AXDORFF ÄR OMBUDSMAN för Svenska Livsmedelsarbetareförbundets lokal-kontor i Skara. Hon berättar att tidigare bedrevs verksamheten i Håkanstorp av ett företag som hette Svenskt Fågelkött AB. När företaget nyligen gick i konkurs så bildades ett fastighetsbolag som köpte slakteriet för att i sin tur hyra ut det till ett litauiskt bolag. Det är detta bolag som nu billdat det svenskregistrerade företaget Nya Svenskt Fågelkött AB. Men arbetarna kommer från Litauen.

– När Nya Svenskt Fågelkött AB startade verksamheten vet jag att de hade en del egen personal, men idag har de inga anställda. Istället tar de in personal från ett bemanningsföretag från Litauen som saknar svenskt kollektivavtal, berättar Kajsa-Liza Axdorff.

Svenska Livsmedelsarbetareförbundet anser att de som arbetar på slakteriet ska omfattas av svenskt kollektivavtal. Kajsa-Liza Axdorff berättar att företaget till en början sade sig vilja gå med i en svensk arbetsgivarförening, och därmed omfattas av ett centralt avtal, men sedan gjort en helomvändning.

– Företaget motiverar sin vägran med att de inte har några egna anställda. Men det bedrivs ju arbete på arbetsplatsen och Nya Svenskt Fågelkött AB är ett företag som är verksamt i Sverige. Då menar vi från Livsmedelsarbetareförbundets sida att då ska de som jobbar där omfattas av svenskt kollektivavtal.

Till Sveriges Radio P4 i Skaraborg anger Nya Svenskt Fågelkött's ägare, Rosmaldas Dudutis, flera skäl till att han inte vill teckna avtal med facket.

– Redan när vi satte igång verksamheten insåg vi att vi inte kunde erbjuda heltidsanställningar utan bara jobb kanske två veckor i månaden. Därför vände vi oss till ett bemanningsföretag i Litauen som nu förser oss med arbetare. Vårt företag har alltså inga anställda som facket behöver skydda.

Att syftet med att hyra in litauisk arbetskraft inte bara handlar om att dumpa lönerna, utan också att pressa arbetarna till hårdare arbete, är inget som Rosmaldas Dudutis sticker under stol med.

– De svenskar som jobbade här när vi startade slutade redan efter några veckor på grund av att arbetet inte var på heltid. Sedan blev det också problem när vi bad de svenska arbetarna att utföra andra arbetsuppgifter som att städa eller hjälpa till på en annan avdelning. De ville helt enkelt inte jobba under sådana förutsättningar. Sedan är det också ett väldigt skitigt och tungt arbete som jag tror inte är attraktivt för svenskarna.

PÅ P4 SKARABORGS HEMSIDA VITTNAR EN före detta anställd om den konkreta innebörden i Rosmaldas Dudutis uttalande; ”Jag kan hålla med om att det är ett tungt arbete. Men jobba 8 timmar utan rast är inte normalt, och när man pratade med en utav de som jobbade i bemanningsföretaget så vågade de inte ens gå på toaletten. Helt sjukt.”

Kajsa Liza Axdorff från Svenska Livsmedelsarbetareförbundet vet inte hur många arbetare som idag är anlitade av företaget.

– Jag vet att när den tidigare ägaren drev slakteriet så var det ett 30-tal anställda.

Vad har ni från fackets sida för möjligheter att driva igenom ett svenskt kollektivavtal för de här arbetarna?

– Vi kommer självklart att vidta åtgärder, men vad vi kommer att göra vill jag inte gå ut med i media.

Hur vanligt är det med den här formen av lönedumpning inom livsmedelsbranschen?

– Vad jag vet är det här första gången inom industrin överhuvudtaget som något liknande händer, att ett företag driver verksamhet utan att ha några egna anställda.

Victor Johansson

Baktankar från en EU-rabulist

LÄSTE ATT SVERIGEDEMOKRATERNA SKA utesluta alla rasister i partiet. Kommer det att bli några medlemmar kvar? Inom SD menar många att partiet blivit för ”politiskt korrekt” och likt de övriga partierna. Men det finns gränser även där. Det har Lennart Carlström, kommunfullmäktigeledamot i Härnösand, fått erfara. Han uteslöts ur SD tidigare i år efter att ha sagt att invandrare och moskéer inte utgör ett hot.

SD är, och förblir, ett främlingsfientligt, högerpopulistiskt och islamofobiskt parti även efter den pågående utrensningen.

EN STRID STRÖM AV VAROR IMPORTERAS dagligen till EU från Israels bosättningar på den ockuperade Västbanken, trots att EU fördömer bosättningarna som ett hinder för en tvåstatslösning.

EU:s import av bosättarprodukter är 15 gånger större än den av palestinska produkter, enligt en rapport från Svenska kyrkan, Diakonia och andra organisationer.

DEMONSTRANTER I SVARTA SORGLÄDER. Banderoller med texten ”Fru Merkel, ni är inte välkommen”. Förbundskansler Angela Merkel möttes av massiva protester när hon i nyligen besökte krisdrabbade Portugal.

Bakom protesterna låg landsorganisationen CGTP och Facebookgruppen ”Åt helvete med trojkan” (dvs. EU, ECB och IMF) som i september fick en miljon människor att demonstrerar mot regeringens svängremspolitik och planerade skatthöjningar och fortsatta neddragningar i den offentliga sektorn.

I ett upprop förklarade i helgen mer än hundra konstnärer och intellektuella Merkel som ”oönskad person”. Hon står för enligt dessa för den ”nyliberala doktrin som ruinerar Europa”.

NIO MILJONER STREJKADE I SPANIEN den 14 november, enligt facket. Enligt de spanska facken deltog tre fjärdedelar av alla anställda i torsdagens generalstrejk, den åttonde sedan landet blev demokratiskt 1977.

Störst var uppslutningen bland industriarbetarna. I Katalonien uppges 95 procent av de anställda inom industrin ha stannat hemma från jobbet.

Nu vill facken fortsätta kampen mot åtstramningarna. Fackliga företrädare säger att man kommer att kräva folkomröstning om regeringens åtstramningar.

EUROLÄNDERNAS EKONOMI GÅR ALLT knackigare. Det bekräftas av ny BNP-statistik från Eurostat. För de 17 euroländerna föll BNP med 0,1 procent under tredje kvartalet jämfört med kvartalet före. På årsbasis är fallet 0,6 procent, att jämföra med nedgången på 0,4 procent i årstakt under andra kvartalet.

FRANKRIKES EKONOMI VÄNTAS KRYMPA med 0,1 procent under fjärde kvartalet, enligt en färsk enkätundersökning gjord av landets centralbank. Det skulle enligt banken innebära att eurozonens nästa största ekonomi befinner sig i recession, med två kvartal i rad av BNP-minskning. Enligt en separat rapport från statistikbyrån Insee sjönk industriproduktionen i september med 2,7 procent.

FINANSMINISTER ANDERS BORG FORTSÄTTER att krångla i EU:s förhandlingar om en bankunion. Borg vill se en ändring av EU:s fördrag innan en bankunion kan bli verklighet.

– Det förslag som ligger på bordet är oacceptabelt. Vi kan inte ha en lösning där Europeiska centralbankens styrelse är överordnad den nya tillsynsmyndigheten, och där vi inte har någon rösträtt, sade Anders Borg i samband med ett EU-finansministermöte i mitten av november.

Det är bra att den svenske finansministern kastar grus i EU-maskineriet.

USA:S 50 STATER KAN SNART VARA 15. Att president Barack Obama omvaldes har fått missnöjda republikaner att starta namninsamlingar för att deras stater ska få bryta sig ut från de förenta staterna. I Texas har det samlats in över 100.000 underskrifter, det innebär att den federala regeringen måste ge ett formellt svar, skriver CBS.

Senast liknande krav ställdes på allvar var i mitten av 1800-talet – då utbröt inbördeskrig.

Det är inte bara den europeiska unionen som håller på att falla sönder.

Gösta Torstensson

[eu och facket] är ett nyhetsbrev för folkrörelsen nej till eu:s fackliga nätverk. ansvarig utgivare: jan-erik gustafsson. redaktör: gösta torstensson. adress: rondovägen 312, 142 41 skogås. tfn: 08-771 43 79. e-post: gosta.torstensson@nejtill.eu.se.

folkrörelsen nej till eu är en partipolitiskt obunden medlemsorganisation. adress: pölgatan 5, 414 60 göteborg. e-post: kansli@nejtill.eu.se. hemsida: www.nejtill.eu.se.